

УДК 811.161.2'282:39

Г.С. КОБИРИНКА, доктор філологічних наук,
старший науковий співробітник відділу діалектології
Інститут української мови НАН України
вул. Михайла Грушевського, 4, м. Київ, 01001
E-mail: Kobyrnka2008@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-6615-4924>

ТРАДИЦІЇ ТА ОБРЯДИ КРІЗЬ ПРИЗМУ МОВНОГО РОЗМАЇТТЯ

**Рецензія на книгу: Н.В. Хібеба. Бойківське весілля
в текстах: обряд і слово**

НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2021
(Серія «Діалектологічна скриня»).

Для різноаспектного вивчення структури української мови в синхронії та діахронії сьогодні є чимало надійних діалектних, фольклорних, етнографічних, історичних джерел, кожне з яких увиразнює інформаційну базу.

У ХХІ ст. в центрі уваги мовознавців перебувають діалекти як одна з основних форм національної мови, що акумулює та відображає мовно-духовний код народу, його етнічну самобутність. Цьому сприяла зміна наукової аксіології — сприймання діалектів як феномену природного функціонування мови, джерела збагачення літературної мови, пізнання історії мови, етнопсихології.

Українська діалектологія має значні здобутки у вивченні фонетичних, морфологічних рис, лексико-семантичної організації слів, ареалогічних відношень і взаємозв'язків, про що свідчать численні описативні, лінгвогеографічні, лексикографічні, текстологічні праці науковців.

До сьогодні створено значну емпіричну базу української діалектології, яка є підґрунтям розв'язання актуальних проблем, зокрема створення ка-

Цитування: Кобиринка Г.С. (2023). Традиції та обряди крізь призму мовного розмаїття. [Рецензія на книгу: Н.В. Хібеба. Бойківське весілля в текстах: обряд і слово]. *Українська мова*, 4(88), 128–135.

© Видавець ВД «Академперіодика» НАН України, 2023. Статтю опубліковано на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

дастру діалектних елементів і їх наукової інтерпретації; здійснення зіставного аналізу діалектних явищ у національному та загальнослов'янському просторах; укладання зведеного словника українських діалектів. Кожне нове джерело увиразнює мовленнєвий образ говірки, діалекту, наріччя.

Попри те, що «жоден носій мови не може ні безпосередньо спостерігати, ні увияти собі мову в її повному обсязі, оскільки вона є нескінченним у часі і необмеженим у просторі процесом діяльності»¹, мовну систему можна вивчати, фіксувати і відтворювати. Саме тому сучасні дослідники під час записування діалектних матеріалів надають перевагу текстам.

Очевидним і беззаперечним є те, що текст, як зазначав П.Ю. Гриценко, є джерелом багатоаспектних досліджень, розкриває горизонти для ґрунтовних досліджень фонетики, наголошування, лексики, граматики, оскільки в ньому поєднано різнотипні одиниці мови. Відображення реальних процесів мовлення, об'єктивно сформованих одиниць «дозволяє визнати текст за модель досліджуваної говірки, покласти його в основу моделювання говірки як системи»².

Про евристичний потенціал діалектних текстів неодноразово зазначали науковці, підкреслюючи, що діалектні тексти вможливають зафіксувати й обґрунтувати тенденції розвитку мовної системи, її генезу, відтворити мовно-культурні коди, розкрити міждисциплінарний характер вивчення діалектів, а також представити і «миттєву вербалізацію свідомості у вигляді мовної семіотичної одиниці, що відповідає прагматичній настанові комунікації»³.

Усвідомлення евристичного потенціалу діалектних свідчень спонукало до записування матеріалу та створення зібрань діалектних текстів, які репрезентують мовлення носіїв однієї говірки чи різних говірок, діалектів, наріч із різних регіонів українськомовного простору та поза межами України⁴, зокрема це: «Говірки Чорнобильської зони. Тексти» (упор. П.Ю. Гриценко, Н.П. Прилипко та ін.), «Голоси з Підляшшя (Тексти)» (упор. Г.Л. Аркушин), «Голоси з Волинського Полісся (Тексти)» (упор. Г.Л. Аркушин), «Голоси з Берестейщини (Тексти)» (упор. Г.Л. Аркушин), «Говірки Бориспільщини: Сучасні діалектні тексти та пам'ятки мови» (упор. Ю.І. Бідношия, Л.В. Дика), «Говірки Західної Полтавщини: Збірник діалектних текстів» (упор. Г.І. Мартинова), «Говірки Південної Київщини: Збірник діалектних текстів» (упор. Г.І. Мартинова, З.М. Денисенко, Т.В. Щербина), «Говірки Черкащини: Збірник діалектних текстів» (упор. Г.І. Мартинова, Т.В. Щербина, А.А. Таран), «Українські східнословобожанські говірки: сучасні діалектні тексти» (упор. К.Д. Глухов-

¹ Мельничук О.С. (2007). Мова. *Українська мова. Енциклопедія* (с. 362—364). Київ: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана.

² Гриценко П.Ю., Малахівська О.А., Поістогова М.В. (2004). *Український діалектний фонофонд* (с. 7). Київ.

³ Руснак Н.О. (2009). *Лінгвокогнітивні та прагматичні виміри діалектних текстів буковинських говірок* (с. 13). Чернівці: Чернівецький національний університет.

⁴ *Список діалектних текстів*: <http://surl.li/lovly>.

цева, В.В. Леснова, І.О. Ніколаєнко), «Східнословобожанські українські говірки. Нотатки до мовного портрета переселенців з Лемківщини» (за ред. К.Д. Глуховцевої), «Українські говірки південно-західного наріччя: Тексти» (упор. Н.М. Глібчук), «Західноподільські та суміжні говірки» (упор. Н.Д. Коваленко), «Українські закарпатські говірки: Тексти» (упор. О.Ф. Миголинець, О.Д. Пискач), «Вибрані тексти з гуцульського говору в Закарпатті» (упор. І. Жегуц), «Буковинські говірки: хрестоматія діалектних текстів» (укл. Н.О. Руснак, Н.В. Гуйванюк, В.Є. Бузинська), «Говірка села Машеве Чорнобильського району» (уклад. Л.В. Дика, Ю.І. Бідношия), «Мовний світ сучасного галицького села (с. Ковалівка Коломийського району)» (укл. М.П. Лесюк), «Українські говірки Башкортостану: Золотоношка і Степанівка» (укл. М.М. Ткачук) та ін.

Опубліковані збірники текстів здебільшого є політематичними, у яких представлено розповіді про побут, сім'ю, церкву, повір'я, звичаї, обряди. Із-поміж монотематичних діалектних текстів відзначимо хрестоматію «Палає пам'яті свіча. Вогонь — не згас»: Хрестоматія діалектних текстів очевидців Голодоморів (упор. І.В. Гороф'янюк). У цій книжці, що є живою історією, пам'яттю про трагедію українського народу, уміщено достовірні свідчення діалектоносіїв здебільшого волинсько-подільської групи говорів південно-західного наріччя.

Зауважимо, що уривки з монологічного, діалогічного мовлення діалектоносіїв наведено також у дескриптивних, лексикографічних працях. У багатьох словниках до реєстрового слова подано розлогі прикладиліюстрації монологічного мовлення. Тексти як ілюстрації-додатки вміщено і у кваліфікаційних працях з української діалектології.

Кожне нове видання з діалектології розширює відомості про українську мовну систему, ілюструє матеріальну та духовну культуру діалектоносіїв, розкриває їхній світогляд та етнопсихологію. Оприяднення в науковому обігу видання «Бойківське весілля в текстах: обряд і слово» [НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2021 (Серія «Діалектологічна скриня»)], автором якої є кандидат філологічних наук, доцент Н.В. Хібеба, надзвичайно важливе для вивчення весільного обряду, що був об'єктом зацікавлення і науковців, і аматорів.

У рецензованій праці весільний обряд відтворено за розповідями носіїв одного з найдавніших говорів української мови — бойківського. Бойківські говірки здавна привертати увагу діалектологів із погляду синхронії та діахронії, початки їх вивчення сягають першої половини ХІХ століття.

У виданні представлено текстову палітру бойківського весілля. Для створення цілісного образу традиційного весільного обряду бойків залучено різночасові фольклорно-етнографічні матеріали та діалектні наративи про бойківське весілля кінця ХІХ — початку ХХІ ст. Зокрема, використано етнографічні джерела, опубліковані в часописах кінця ХІХ — початку ХХ ст., архіви діалектологічних експедицій 50-х рр. ХХ ст., організовані для збирання матеріалів до «Атласу української мови». Сучасний сегмент сформовано здебільшого на підставі власних записів авторки впродовж

1994—2016 рр. у бойківських селах Львівської та Івано-Франківської областей, використано і записи викладачів катедри української фольклористики Львівського національного університету імені Івана Франка (с. 9).

Авторка вдало поєднала різні прийоми збирання діалектного матеріалу — тексти та відповіді на запитання. Питальник, що його подано для подальшого вивчення весільної лексики в інших діалектах, укладено на підставі етнографічних і фольклорних джерел, а також описативних праць та апробовано під час польових експедицій на Бойківщині. Запитання сформульовано й подано за ідеографічним принципом відповідно до різних аспектів весілля: назви весільних обрядодій, назви учасників весільного обряду, назви атрибутів весільного обряду, страв і напоїв, пісень і танців (с. 680—690).

Таке поєднання збирання діалектного матеріалу є методологічно виправданим, адже, як зазначав П.Ю. Гриценко, орієнтація на текст як джерело дослідження мовних рис не суперечить застосуванню інших прийомів вивчення, зокрема використання «питальника-матриці, як своєрідного еталону, за допомогою якого задається набір одиниць і явищ, а також здійснюється їх вияв у діалектах»⁵. Реалізація такої дослідницької програми, на думку науковця, уможливує наближення гносеологічної моделі діалекту до його онтологічного портрета.

Отже, Н.В. Хібеба використала і діалектні тексти, і питальник як допоміжний засіб для перевіряння свідчень із діалектних текстів, що свого часу застосував І.А. Панькевич, досліджуючи підкарпатські говірки⁶, а А.О. Колесников актуалізував цей призабутий прийом, вивчаючи морфологічну структуру українських південнобессарабських говірок⁷.

Діалектний матеріал записано від носіїв різних вікових груп, здебільшого — від діалектоносіїв старшого покоління, найстарший інформант — Варигаш Олена, 1907 р. н. (с. Орів Сколівського р-ну Львівської обл.), наймолодший — Ігнатиш Василина, 1979 р. н. (с. Либохора Турківського р-ну Львівської обл.).

Рецензована праця охоплює: передмову; теоретичний розділ «Бойківське весілля в наукових студіях» (с. 14—32), у якому проаналізовано праці попередників про обряд бойківського весілля в етнографічному та діалектологічному аспектах. Для цього використано дослідження науковців від кінця XVIII ст. і до наших днів, зокрема І. Любича-Червінського, І.Я. Франка, І.Р. Пасічинського, Ф.К. Вовка, В.М. Гнатюка, Ю. Кміта, І.С. Свенціцького, Д.Г. Бандрівського, Р.Ф. Кирчева, М.Т. Демського,

⁵ Гриценко П.Е. (2015). Феномен діалектного явлення: онтологія і гносеологія. Судьба славянських діалектів і перспектив славянської діалектології в XXI столітті. *Исследования по славянской диалектологии* (вып. 17, с. 9—59). Москва: Ин-т славяноведения РАН.

⁶ Панькевич І. (1938). *Українські говори Підкарпатської Русі та суміжних областей* (ч. I. 549 с.). Прага: Tiskem «Politiky» v Praze.

⁷ Колесников А.О. (2015). *Морфологія українських південно-бессарабських говірок: генеза і динаміка*. Ізмаїл: СМІЛ.

О.Д. Пискач та інших поціновувачів народного слова. Зазначимо, що весільний обряд бойків репрезентовано й у збірниках діалектних текстів південно-західного наріччя, що їх упорядкувала Н.В. Глібчук. Не обійшла увагою авторка і представлення весільної лексики бойківських говірок на картах «Атласу української мови», «Atlasu gwar bojkowskich», «Карпатського діалектологічного атласу», «Загальнокарпатського діалектологічного атласу», «Загальнослов'янського лінгвістичного атласу».

Аналізуючи весільну лексику бойківських говірок у лексикографічному аспекті, Н.В. Хібеба справедливо акцентувала увагу на доцільності укладання тематичних словників загалом і весільної лексики зокрема. Адже сьогодні єдиною лексикографічною працею, у якій репрезентовано лексику та фразеологію весільного обряду, є «Словник весільної лексики українських східнословобожанських говірок (Луганська область)» І.В. Магрицької. Ба більше, у своїх працях Наталя Василівна запропонувала засади створення і структуру етнолінгвістичного словника весільної лексики бойківських говірок, умотивувала потребу в такій праці в розлогіх ілюстраціях⁸.

У II розділі «Етнографічні записи» (с. 33—189) подано записи про бойківське весілля кінця XIX та XX століть на Бойківщині. Виправданим є фіксація етнографічних текстів зі збереженням акцентуаційних та правописних особливостей першодруків. Сьогодні фахівці різних галузей гуманітаристики наголошують на доцільності орієнтації в дослідженнях та едиційній практиці на автентичність тексту: якість тексту визначають відповідно до первісного варіанта, створеного автором. Саме такий підхід уможливило оцінити текст із позицій його поліінформативності, простежити динамічні процеси, які відбуваються в мові на різних її структурних рівнях, обряді, етнопсихології.

Затранскрибовані тексти, записані в середині XX — початку XXI століть, із 43 населених пунктів Львівської (Сколівський, Турківський, Дрогобицький, Сколівський, Старосамбірський, Стрийський райони) та Івано-Франківської (Богородчанський, Рожнятівський райони) областей представлено в розділі III «Діалектні тексти» (с. 190—679). Мережу населених пунктів ілюструє карта (с. 710). Водночас вважаємо, що доречно було б дати і коротку інформацію про історію населених пунктів.

Діалектне мовлення подано спрощеною фонетичною транскрипцією, що, на нашу думку, є виправданим, бо, як зазначила Н.В. Хібеба, такий варіант представлення живого діалектного мовлення буде доступнішим для якнайширшого кола зацікавлених читачів (с. 12). Справді, фонетична транскрипція може мати різний ступінь точності. Перед діалектологами є труднощі щодо графічного відтворення діалектного мовлення, що виявляється як в ідентифікації акустично близьких зву-

⁸ Хібеба Н.В. (2014). Словник весільної лексики бойківських говірок: способи тлумачення назв. І. Кононенко, І. Митнік, С. Романюк (ред.), *Тенденції розвитку української лексики та граматики* (ч. I, с. 134—147). Варшава — Івано-Франківськ.

ків, так і у відображенні акцентно-ритмічної будови. Попри те, що авторка використала дещо спрощену фонетичну транскрипцію, вона все ж таки намагалася відтворити ритмомелодику тексту, використовуючи для цього позначки наголосу, скісні риси — для короткої, довгої павз, знаки питання, оклику тощо.

У складних словах, окрім головного наголосу, що послідовно представлений у діалектних текстах, може бути і побічний, чи додатковий, наголос, який дослідники-фонетисти української мови пропонують позначати окремим знаком — «рискою, нахиленою вліво, або ж вертикальною рискою, розташованою знизу (а не зверху) перед голосним чи складом або після голосного»⁹. Однак такий тип наголосу не представлено в рецензованій праці, так само, як і не було передбачено графічних засобів для відображення фразового, логічного наголосу, які є невід’ємними складниками мовної системи.

Зауважимо, що А.М. Залеський ще 1977 р. зазначав, що «через недослідженість інтонаційних особливостей різних типів усних висловлювань, ритмометричної структури слів і фраз діалектів, а також через відсутність у транскрипційних системах відповідних знаків, відтворення усного діалектного мовлення письмовими засобами має дещо спрощений вигляд, якого на сучасному етапі розвитку нашого мовознавства нема, на жаль, змоги перебороти»¹⁰. Ми свідомі того, що запис тексту не може відтворити всі лінгвістичні тонкощі, бо «такий запис тексту мав би вигляд складної багаторівневої побудови... Адже звучання мови може передати тільки саме звучання, а найдосконаліша транскрипція відтворює лише образ звучання»¹¹.

Нам видається, що не зайвим було б у рецензованій праці зауважити і фонетичні риси бойківських говірок, задля чого і використано транскрипційний запис.

Діалектний матеріал, зібраний і представлений у монографії Н.В. Хібеби, вражає різноманітністю засвідчених рис, явищ, характерних для бойківських говірок зокрема та південно-західного наріччя загалом, напр.:

- уживання звука заднього ряду високого чи середнього підняття — [ы]: *св́аты* (с. 200), *сыр* (с. 200);
- зближення, а іноді і взаємозаступлення ненаголошених та наголошених [e] та [i]: *друшк’и́* (с. 286), *л’эди́* (с. 203), *в’ишетий* (с. 260), *кухарк’е́* (с. 277), *св́ах’е́* (с. 277), *типéр* (с. 256);
- функціонування в деяких говірках у наголошеній позиції [o] перед [y]: *і хто моу́* (с. 214);

⁹ Карпенко Ю.О. (1996). *Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови*. Учебний посібник для студентів філологічних факультетів (с. 80). Одеса: Чорномор’я.

¹⁰ Залеський А.М. (1977). Передмова. *Говори української мови: зб. текстів* (с. 3—8). Київ: Наукова думка.

¹¹ Гриценко П.Ю. (1996). Тексти як джерело дослідження чорнобильських говірок. *Говірки Чорнобильської зони. Тексти* (с. 7—19). Київ: Вид-во «Довіра».

- сильне «укання»: *буйáри* (с. 218), *кужyх* (с. 205, 269);
- перехід [а] після м'яких і твердих приголосних в [e, u, i]: *вес'іл'é* (с. 202), *гóстилис'е* (с. 279), *к'ін'ц'é* (с. 201), *у пй'этниц'у* (с. 202), *пл'éшка* (с. 279), *с'п'їдниц'е* (с. 277), *в'ересн'і* (с. 202), *с'п'їдниц'і* (с. 277), *берв'їнку* (с. 201);
- оглушення приголосних у кінці складу: *друшк'ú* (с. 204), *зám'иш* (с. 217), *хл'ін* (с. 200), *ч'ерес* (с. 205);
- ствердіння [p'] у середині слова: *бурач'ёнку* (с. 277);
- перехід м'якого приголосного [m'] у [k']: *с к'їста рóбл'ат* (с. 211);
- уживання свистячих [ц], [с] замість шиплячих [ч], [ш], що властиво мовленню діалектоносіїв старшого покоління: *ци ўна схóче* (с. 260), *скарп'ётки* (с. 215), *с'л'уб* (с. 260);
- відсутність епентетичного [л] після губних приголосних: *вироб'їáli* (с. 217);
- явище метатези: *колóпн'і* (с. 203); афери: *не мож ит'і* (с. 207), *то тре хлуц'а тримáти* (с. 221), *н'іхтó не буў н'і пйáний / н'ічó* (с. 278);
- часте вживання африкати [дж]: *в'їджу* (с. 275), *з дожджáми* (с. 200);
- перехід [л] в [ў] в кінці складу: *гор'їк'э* (с. 200), *на с'т'їў* (с. 205);
- вставний [н] після губних приголосних: *мн'áсо* (с. 200, 260), *памн'атáйу* (с. 274);
- відсутність подовження в іменниках середн. р.: *на вес'іл'а* (с. 216), *в'інчáн'а* (с. 214), *жит'á* (с. 214), *запрóшен'а* (с. 216);
- уживання сполук *гі, кі, хі*: *подáрк'ї* (с. 202, 280), *птáшк'ї* (с. 205), *райтк'ї* (с. 210), *чолов'їк'ї* (с. 276), *ш'áпк'ї* (с. 260);
- спорадичне вживання префікса *ві-*: *в'їдумуйут* (с. 277), *в'иш'іван'ї* (с. 277), але *вип'їкайут* (с. 277);
- закінчення *-оў, -еў* в оруд. в. одн. іменників жін. р. I відміни: *водóў* (с. 288), *із гор'їкóў* (с. 288), *з муз'їкóў* (с. 288), *пшеницеў* (с. 205), *р'умочкóў* (с. 290);
- закінчення *-ом* в оруд. в. одн. іменників чол. р. II відміни: *л'їкаром* (с. 207);
- спорадичне вживання закінчення *-їў* в род. в. мн. іменників жін. р. I відміни: *п'їс'н'їў* (с. 279), *цук'ёрк'їў* (с. 282);
- заступлення однієї відмінкової форми іншою, зокрема, замість місц. в. вжито форму зн. в.: *грáйу на скр'їпку, ўч'їўс'а грáти на скр'їпку* (с. 200);
- редупліковані форми займенників: *тамтóго* (с. 202), *тотó* (с. 204);
- стягнені форми особових, присвійних, вказівних займенників: *а ўна б'їдна* (с. 208), *ўни* (с. 204), *до свóйї хáти* (с. 200), *до св'ейї* (с. 203), *п'їс'л'а тóйї гост'їни* (с. 200);
- різні варіанти числівника один: *їїднá* (с. 202), *їеднá* (с. 276), *їїд'ен* (с. 205);
- уживання закінчення *-ім* у місц. в. одн. порядкових числівників: *ў пйедес'эт' четв'ёрт'ім рóц'ї* (с. 211);
- уживання зворотної частки *-ся* окремо від дієслова, переважно в препозиції: *їак в'ін с'а мал'їм повод'їў* (с. 200), яка функціонує у варіанті

-сі: *хлопець с'ї жéне* (с. 201), *то с'ї пла́кати хóчи* (с. 202), водночас часто використовують і форми з постфіксом -сі, -се: *к'їнчилос'ї* (с. 203), *шо там поналáджувалис'ї* (с. 201), *сході́лис'ї* (с. 204), *поросході́лис'є* (с. 204);

- закінчення -ит, -ат, -ут у дієслівних формах 3 ос. мн.: *с'н'івáйут* (с. 200), *ідут* (с. 201), *нарв́ут* (с. 201), *зака́зуйут* (с. 282);

- перфектні форми дієслів минулого часу: *робі́ли-смо за коп'їк'є* (с. 211), *на веч'їрки ході́ли-с'мо* (с. 269), *абі́-сте прихóдили на вес'їл'є* (с. 207), *чу́ли-сте* (с. 269), *кобі́-м с'ї в'їд:áла* (с. 260), *при́шла́м* (с. 291);

- перенесення наголосу на закінчення в іменниках у наз. в. мн.: *бабі́* (с. 201), *свашк'á* (с. 200), *стрик'á / уйк'á* (с. 200),), хоч трапляються і варіанти з наголосом на основі: *сва́ты* (с. 200), *ба́би* (с. 201), *по ха́тах* (с. 201);

- наголошування закінчення в іменнику *вэс'їл'á, на вэс'їл'у́* (с. 200), форми 3 ос. одн. від дієслова *бути*: *будé* (с. 202);

- парокситонне наголошування присвійних, вказівних займенників: *мо́йа* (с. 201), *сво́йї* (с. 207), *то́го* (с. 202), граматичних форм від дієслова *бути*: *бу́ло* (с. 201), *не бу́ло* (с. 202), *бу́ли* (с. 203);

- префіксальне наголошування форм найвищого ступеня порівняння: *на́йперше* (с. 295) тощо.

Отже, очевидною і беззаперечною є доцільність вивчати діалектні риси, явища традиційної культури, мовні трансформації та їхній характер на підставі діалектного тексту. Праця Н.В. Хібеби «Бойківське весілля в текстах: обряд і слово», у якій зафіксовано та представлено бойківський весільний обряд, відтворено його етапи, проаналізовано й сформовано інваріантну модель обряду, виявлено структурні особливості і водночас репрезентовано мовлення носіїв бойківських говірок, розкриває горизонти для ґрунтовних досліджень фонетики, лексики, граматики, адже в діалектних текстах представлено інформацію про різнотипні одиниці мови, їхні функції та взаємодію в мовленні. Монографія Наталії Василівни — це ще один внесок до діалектологічної скрині, скарб для сучасних і майбутніх поколінь.

Рецензію отримано 20.09.2023

Halyna Kobyrnka, Doctor of Sciences in Philology of the Department of Dialectology Institute of the Ukrainian Language of the National Academy of Sciences of Ukraine
4 Mykhailo Hrushevskiy St., Kyiv 01001, Ukraine
E-mail: Kobyrnka2008@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-6615-4924>

TRADITIONS AND CEREMONIES THROUGH THE PRISM OF LANGUAGE DIVERSITY

Review of book: *Khibeba, N.V. The Boiko wedding in texts: the rite and the word*

NAS of Ukraine, I. Krypuyevych Institute of Ukrainian Studies. Lviv, 2021
(Book series “Dialectological chest”).